

Plan van aanpak implementatieondersteuning SPV 2030

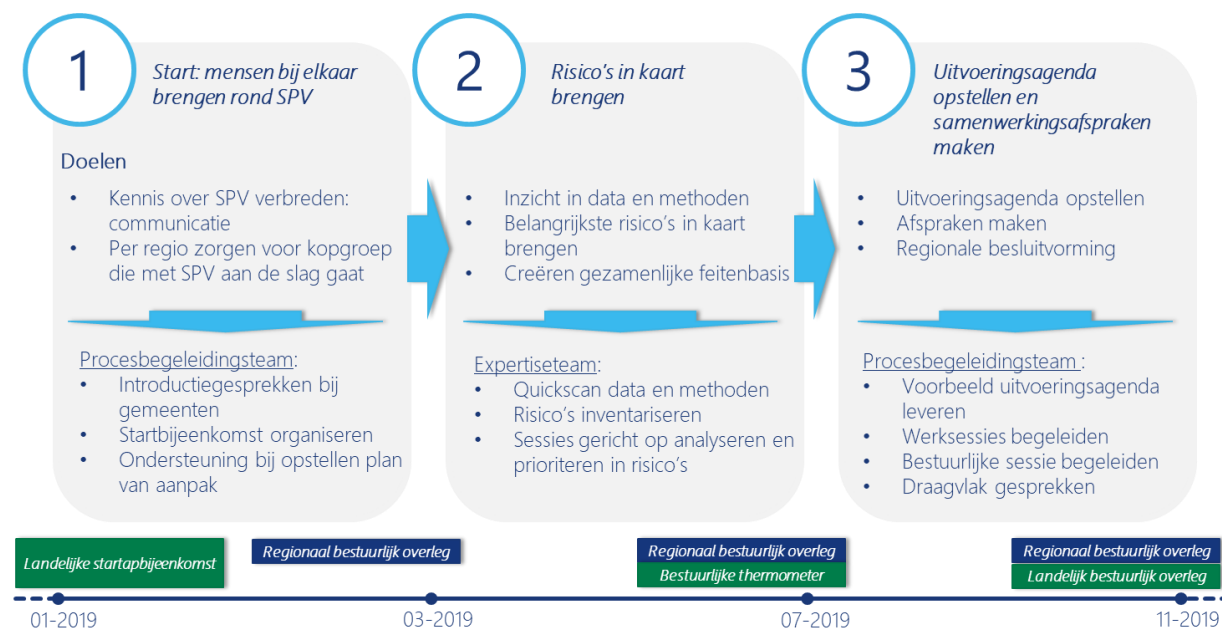
versie 12 november 2018

Aanleiding

Met het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (hierna SPV) streven overheden ernaar het aantal verkeersslachtoffers tot nul te reduceren. Om het aantal slachtoffers drastisch te verminderen is een nieuwe impuls nodig in de wijze waarop partijen aan de verkeersveiligheid werken, waarbij alle betrokken partijen goed samenwerken en alle beschikbare middelen zo effectief mogelijk worden ingezet. Hiervoor biedt het SPV voor Rijk, provincies en gemeenten het kader. De drie belangrijkste speerpunten daarbij zijn:

- **Gestructureerde samenwerking:** continue aandacht voor verbetering van verkeersveiligheid waarbij de 3 e's (engineering, education en enforcement) gezamenlijk op alle bestuursniveaus worden afgewogen. Dit leidt tot een integrale en cyclische beleidsontwikkeling, -uitvoering en monitoring.
- **Risicogestuurde aanpak:** prioritering van maatregelen gebaseerd op risicogestuurd beleid dat gestoeld is op een gedegen data-analyse en evidence based maatregelen.
- **Regionale uitvoeringsagenda:** Het zichtbare resultaat van de samenwerking en risicogestuurde aanpak uit zich in regionale en lokale uitvoeringsagenda's verkeersveiligheid. Hierin stellen overheden vast welke thema's op het gebied van verkeersveiligheid voor hen prioritair zijn, welke (meetbare) doelen er worden gesteld om de belangrijkste verkeersveiligheidsrisico's te verminderen en welke maatregelen worden genomen om dat effectief te realiseren.

Dit plan van aanpak beschrijft op hoofdlijnen hoe overheden zowel procesmatig als inhoudelijk ondersteund worden en welke tijdspad hierbij hoort.

Implementatie doelen korte termijn

De implementatiefase in 2019 kent drie doelen: 1. betrokken partijen – met name gemeenten – bekend te maken met de uitgangspunten van het SPV, 2. het opzetten van regionale overlegtafels en 3. het realiseren van uitvoeringsagenda's door provincies en gemeenten welke zoveel mogelijk gebaseerd zijn op risicoanalyses die zijn opgesteld aan de hand van beschikbare data. Aangezien niet alle partijen bekend zijn met het SPV, de werkwijze niet altijd aansluit bij hetgeen gebruikelijk wordt geacht, in de huidige samenwerkings- en overlegstructuur niet altijd alle partijen zijn vertegenwoordigd om de 3 e's (infrastructuur, educatie, handhaving) goed te kunnen afwegen en verkeersveiligheid, mede door gebrek aan capaciteit, niet altijd de (permanente) aandacht krijgt die het verdient, ligt er een forse uitdaging.

Het Rijk zal daarom op diverse fronten ondersteuning aanbieden om de realisatie van het SPV2030 tot een succes te maken. Deze ondersteuning zal zowel vorm krijgen in het nemen van generieke stappen, zoals bijvoorbeeld het organiseren van een landelijke startbijeenkomst, als acties die specifiek zijn toegesneden op de lokale situatie, zoals ondersteuning bij het uitvoeren van een risico-analyse. Uit de inventarisatie bij de regiosecretarissen blijkt dat de ondersteuningsbehoefte per regio zal verschillen. De ondersteuning is daarom flexibel en levert per regio maatwerk. Er is ruimte om de ondersteuning ten behoeve van de implementatie ook in 2020 voort te zetten.

Stap 1: procesbegeleidingsteam

Begin 2019 is de aandacht in eerste instantie gericht op de verbreding van de kennis over het SPV bij provincies en gemeenten én het bevorderen van samenwerking in regio's. Met een landelijke startbijeenkomst begin 2019 wordt bekendheid gegeven aan het SPV en worden regio's uitgenodigd een eerste invulling te geven aan de implementatiefase. Om regio's te ondersteunen bij het opstarten van de implementatiefase biedt het Rijk een procesondersteuningsteam aan. Dit team – bestaande uit procesbegeleiders - voert introductiegesprekken bij provincies en gemeenten en biedt ondersteuning aan bij het opzetten van een regionale kopgroep en het opstellen van een plan van aanpak. Bij deze eerste stap worden afspraken gemaakt over de te hanteren begrippen en over de verdere ontwikkeling van 'eenheid van taal' gedurende het vervolgtraject. Dit om de uitwisseling van gegevens en wederzijdse leerpunten tussen verschillende regio's te faciliteren. Het eerste wat regio's opleveren zijn regionale plannen van aanpak die aangeven hoe een uitvoeringsagenda wordt opgesteld, welke ondersteuning daarvoor nodig is, welke partijen hierbij worden betrokken en hoe de besluitvorming wordt vormgegeven.

- Ondersteuning: procesbegeleidingsteams bestaande uit procesbegeleiders
- Doel: ondersteunen en begeleiden regio's bij opstellen plan van aanpak tbv de regionale implementatie
- Resultaat: per regio een kopgroep en plan van aanpak voor implementatie
- Kosten eerste stap (half jaar): ca. € 350.000
- Planning: Q4 2018 – Q1 2019

Stap 2: gezamenlijke factfinding, risico's identificeren met expertteam

Om te komen tot regionale uitvoeringsagenda's is een inventarisatie nodig van de belangrijkste verkeersveiligheidsrisico's. Om regio's hierbij te ondersteunen wordt zowel inhoudelijke als procesmatige ondersteuning geboden. De provincies, gemeenten en waterschappen wijzen per regio een team of personen aan met wie het procesondersteuningsteam en expertiseteam (inhoudelijk en procesmatig) in contact kan treden om de nadere uitwerking gezamenlijk vorm te kunnen geven. De ondersteuning wordt samengesteld op basis van de input van de regionale organisatiestructuur (zie stap 1). Met een landelijk expertteam worden regio's geholpen een quick scan te maken waarin gebruik wordt gemaakt van de beschikbare en toepasbare data, informatie en kennis, lokale risico's worden geïdentificeerd en geprioriteerd en zo nodig aangevuld met bestaande speerpunten/verkeersveiligheidsproblemen. Het procesbegeleidingsteam bepaalt in samenspraak met de regio's welke informatie nodig is om te komen tot een quick scan van de belangrijkste regionale verkeersveiligheidsrisico's. Dit vormt de inhoudelijke basis voor de regionale uitvoeringsagenda. Daarnaast wordt in 2019 een start gemaakt met structurele kennisontwikkeling, -borging en -deling voor de risicogestuurde aanpak en de daarvoor benodigde datavoorziening. Hiervoor wordt met kennisinstituten, zoals CROW en SWOV, een kennisteam samengesteld. De capaciteit bij deze kennisinstituten wordt daarvoor zo nodig uitgebreid. Provincies en gemeenten kunnen een beroep doen op de kennis die dit team beschikbaar heeft. Provincies ontwikkelen verder het risicogestuurd beleid dat al in gang is gezet. In 2019 wordt vanuit RWS en de Nationale Databank Wegverkeersinformatie (NDW) landelijke snelheidsdata uitgerold i.c.m. ongevallendata.

- Ondersteuning: expertiseteam van inhoudelijke- en procesbegeleiders, kennisteam (o.a. CROW), menukaart risicogestuurde methoden.
- Doel: ondersteunen en begeleiden regio's bij identificeren belangrijkste verkeersveiligheidsrisico's
- Resultaat: per regio quick scan met geprioriteerde risico's, kennisborging
- Kosten: ca. € 1.500.000
- Planning: Q1 2019 – Q3 2019

Stap 3: uitvoeringsagenda vaststellen en samenwerkingsafspraken vastleggen

De laatste stap van de korte termijn implementatiefase bestaat uit het ontwikkelen en vastleggen van de regionale uitvoeringsagenda en de samenwerkingsafspraken. In de uitvoeringsagenda worden voor de geïdentificeerde risico's uit de tweede stap door de regio's zelf meetbare doelstellingen en maatregelen geformuleerd en een monitoringsplan opgesteld. Hiertoe wordt vanuit het procesondersteuningsteam hulp geboden voor het daadwerkelijk opstellen van de uitvoeringsagenda. Voor de formulering van evidence based maatregelen kan worden teruggevallen op het expertiseteam en het kenniscentrum. Ook wordt ondersteuning geboden in de vorm van toetsingscriteria voor een goede uitvoeringsagenda. Deze toetsingscriteria worden opgesteld door een vertegenwoordiging van de overheden, bijvoorbeeld het huidige kernteam SPV. Het procesondersteuningsteam helpt om de regionale uitvoeringsagenda en de regionale samenwerkingsafspraken bestuurlijk vast te leggen. Het plan van aanpak uit de eerste fase wordt hiervoor verder uitgewerkt. Hiervoor kunnen in regio's ook bestuurlijke sessies worden georganiseerd. Uiteindelijk bepaalt de regio wat er in de uitvoeringsagenda wordt opgenomen.

- Ondersteuning: procesondersteuningsteam
- Doel: vastleggen uitvoeringsagenda en samenwerkingsafspraken
- Resultaat: per regio uitvoeringsagenda's en gedragen regionale overlegtafels
- Kosten: ca. € 350.000
- Planning: Q2 2019 – Q4 2019

Middellange termijn tot 2025

Het SPV beoogt een verandering in de wijze waarop aan verkeersveiligheid wordt (samen)gewerkt en een betere benutting van middelen te bewerkstelligen. Het jaar 2019 wordt volop gebruikt voor de implementatie van het SPV en de vertaling ervan naar regionale uitvoeringsagenda's. Het is mogelijk dat daar in 2020 ook nog tijd voor nodig is. De intensieve ondersteuning kan in dat geval worden gecontinueerd.

De doelstelling voor de implementatiefase voor de middellange termijn is om de ingezette acties structureel in te bedden in de beleidscyclus van overheden. Dit betekent dat overheidspartijen de nieuwe werkwijze steeds meer zelf eigen maken. Voor de doorontwikkeling van de risicogestuurde aanpak wordt landelijke ondersteuning geboden in de vorm van kennisontwikkeling, -borging en -deling bij kennisinstellingen als het CROW. Door het monitoren van (eigen) acties, het constateren van knelpunten in de uitvoering en door hierover structureel met elkaar in gesprek te gaan, helpen partijen elkaar om stappen te maken. De ondersteuning voor de middellange termijn voorziet hierin.